

El retorn social de les convocatòries de subvencions culturals, Avaluació CoNCA

Publicat per [Centre d'Informació i Documentació](#) [1] el 17/01/2019 - 12:36 | Última modificació: 17/01/2019 - 15:12

Avaluació del retorn
social de les
convocatòries de
subvencions culturals

Per defecte, les **avaluacions de les subvencions**, en la majoria de casos, es porten a terme **quan el projecte no està desenvolupat** i només es disposa d'un disseny i previsió de l'impacte social. En aquest sentit, la incorporació o mesura d'indicadors de retorn social es realitza solament a partir d'hipòtesis i previsions. Ara bé, en el present treball s'aconsegueix fer una passa més enllà, ja que **s'han sistematitzat tendències i comportaments que es repeteixen en diferents convocatòries** (anàlisi documental de les convocatòries emeses pels diferents agents) i **s'han afegit a una reflexió comparativa amb els criteris i mecanismes d'anys anteriors**. A partir de l'anàlisi s'ha arribat a una sèrie de raonaments finals d'utilitat per comprendre a quins efectes està subjecte el valor públic i retorn social de les convocatòries.

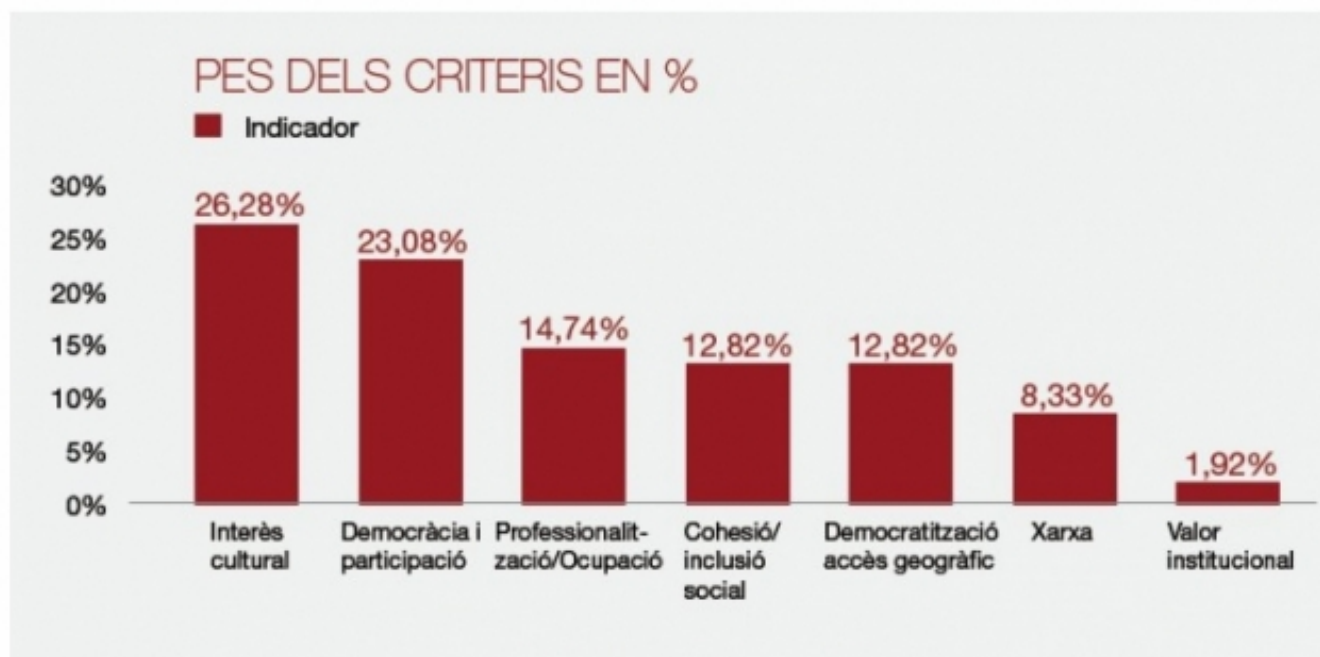
- En primer terme, hi ha diverses qüestions que tenen a veure amb les oportunitats de mesurar correctament els criteris i mecanismes valoratius establerts a les convocatòries. En la mesura que els criteris i mecanismes poden ser filtrats abans no arribin al comitè avaluador, els models de subvenció tindran un impacte més fort en clau de retorn social. És a dir, el fet **que existeixi un intermediari que antecedeix el procés d'adjudicació i que es traslladin de manera objectivable les pautes de valoració** (amb una fórmula per calcular la puntuació destinada al global de l'activitat subvencionable i al pressupost respectiu), es traduirà en una major transparència i en un sistema de qualificació imparcial. En definitiva, **el caràcter necessàriament objectiu dels dispositius d'avaluació s'amplifica si abans els criteris de valoració han estat contrastats**. S'arriba a la mateixa conclusió si es comprova que en el cas de la Direcció General de Cultura Popular, en què es fa un esforç molt notori a l'hora de definir prèviament els criteris i les pautes d'avaluació requerides a les convocatòries, el retorn social acaba tenint més pes. És a dir, existeix una clara correlació entre una major definició i desglossament dels subcriteris avaluable i la capacitat de puntuar-ho de forma objectiva. En resum, es tracta d'operacionalitzar, de destriar i definir sinòpticament els mecanismes per poder-los traduir i mesurar potencialment.
- En el punt precedent es parlava del rol de l'emissor, dels agents que emeten i avaluen les convocatòries de subvencions de concurrència pública, però les mateixes facilitats poden ser enteses pels demandants de les convocatòries. És a dir, **el valor públic i el retorn social serien superiors si aquelles persones físiques o jurídiques que es vulguin atènyer a les convocatòries capten de forma operativa els requisits (criteris i mecanismes) que se'ls exigeix en matèria social**. És molt més probable que es produeixi un retorn net si els sol·licitants són conscients de les exigències necessàries. Per tant, una bona definició dels subcriteris avaluable també va en benefici de certa lògica i ordre en les candidatures en clau de retorn social. Per tant, **és necessària una major subdivisió i una definició nominal precisa dels punts qualificables, tant per agilitzar i fer més diàfana la tasca dels agents emissors/avaladors com per garantir el bon enteniment i retorn per part dels candidats**.
- El tercer gran bloc de deduccions concloents té a veure amb la configuració del comitè avaluador, amb els

membres que l'integren i la seva visió global de la cultura. És inevitable que el criteri subjectiu dels integrants a les comissions formades per la concessió de les subvencions sigui decisiu a l'hora d'excloure o sobrevalorar certes propostes. En aquest sentit, **s'aconsella renovar la comissió de forma anual a fi i efecte de buscar una major equitat i riquesa en les avaluacions. Un canvi en la comissió suposa, al mateix temps, un canvi en l'enfocament i la possibilitat de defugir certes inèrcies o exercicis menys reflexius un cop integrada l'automatització del procés. D'aquesta manera, es garanteixen un criteri i una mirada més interessants, equilibrats i amb igualtat d'oportunitats per a col·lectius amb menor representació (sexe, generació, professió, etc.). Aquest exercici d'actualització dels membres aniria en sintonia amb un canvi de tendència diagnosticat al llarg de l'anàlisi documental.** A part d'les entrevistes amb els representants, s'ha fet evident que es dona un gir tendencial en pro de l'adjudicació de subvencions a aquelles propostes sensibles amb els fenòmens socials; és a dir, per a aquelles activitats que fan explícits la seva funció i el seu interès públic, així com d'altres que pro mouen l'equilibri territorial, sota la temptativa de descentralitzar les oportunitats culturals traslladant-les a la perifèria urbana. Per tant, existeix una lògica d'assignació social que només cal ser traduïda pragmàticament en criteris i mecanismes tangibles. Finalment, un quart apunt problemàtic que s'ha pogut extreure de l'anàlisi té a veure amb la condició de concurrència. El fet que l'adjudicació de les subvencions passi pels filtres de la concurrència i no pas de la nominalització, en un sentit democràtic i meritocràtic de l'assignació, garanteix la major objectivitat, però ho fa en detriment de la planificació. És a dir, es pot donar la casuística que algunes entitats, associacions, empreses o altres persones jurídiques es vegin doblement beneficiades per la metodologia d'assignació, que els dona preferència, al mateix temps que, probablement, propostes de tall més minoritari o amb més dificultats per fer-se sentir en quedin excloses. Amb el sistema de concurrència impera, d'alguna manera, la llei del més fort dins un marc de meritocràcia. Aquest aspecte impedeix o, si més no, dificulta una visió global de l'escena i, en conseqüència, una anàlisi objectiva però també parcial de la situació. **Una bona manera de revertir els efectes corrosius del model de concurrència és retornar a la idea de desglossar i definir correctament els criteris d'assignació, així com anar reemplaçant les comissions, de tal manera que el seu compliment sigui efectiu a tot el territori.**

- Complementàriament, s'ha mostrat com l'àmbit i la cadena de valor són condicionants dels criteris socials a aplicar. Els interessos sectorials i les seves lògiques internes determinen el fet d'adherir-se a una definició de les subvencions en clau més instrumental o de valor intrínsec. Per tant, es conclou que **les particularitats dels segments culturals tenen una clara correlació amb els seus mecanismes de retorn.**
- Una última proposta de caràcter preventiu guarda relació amb la idea de **crear una Llei catalana de subvencions.** Buscar un model i protocol unitari **suposaria prevenir praxis condicionades i garantir la transparència dels processos de concessió, així com l'apropament a la màxima democratització i igualtat d'oportunitats** emparades sota l'aixopluc legal.

A manera de reflexió final, cal deixar constància de la relació existent, per defecte, entre una definició correcta dels objectius d'una convocatòria i el resultat o retorn obtingut. És molt important que el naixement d'una convocatòria o la decisió ferma de mantenir-la vigent es basi en una clara raó de ser. **Tota política pública ha de tenir una vocació transformadora; llavors, si acceptem que les subvencions juguen un paper clau dins dels marges de polítiques públiques culturals, cal que en subratlem la dinàmica i que quedi clar quines són les seves funcions socials.** Establir uns mitjans justos, fent-ne un ús legítim, amb una mirada imparcial, amb criteris concrets i significants, són les premisses necessàries per garantir un efecte de retorn social i valor públic amb un bon estat de salut. Les subvencions funcionen amb una lògica política i, per tant, han d'estar garantides i regulades pels mateixos esquemes d'actuació. L'encaix correcte amb l'objectiu de la política cultural hauria d'implicar, per si mateix, un retorn social.

PDF [Avaluació del retorn social de les convocatòries de subvencions culturals](#) [2]

HTML [Avaluació del retorn social de les convocatòries de subvencions culturals](#) [3]

[Inicieu sessió](#) [4] o [registreu-vos](#) [5] per enviar comentaris

Categories: Polítiques culturals

Categories: Gestió cultural

Categories: Estadístiques

Etiquetes: polítiques públiques

Etiquetes: subvencions

Etiquetes: Política cultural

Etiquetes: avaluació

Etiquetes: economia de la cultura

Etiquetes: retorn social

Etiquetes: gestió cultural pública

Etiquetes: gestió cultural

- [6]

URL d'origen: <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2019/retorn-social-convocatories-subvencions>

Enllaços:

[1] <http://interaccio.diba.cat/members/centre-dinformacio-documentacio>

[2] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/informesubv_conca_v4.pdf

[3] http://conca.gencat.cat/ca/detall/publicacio/pub_avaluacio_subvencions_retorn_social

[4] <http://interaccio.diba.cat/>

[5] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[6] <http://interaccio.diba.cat/node/7853>